

12/6 19³⁰

Náměšť nad Oslavou

zámecká knihovna

Brooklyn Rider

Johnny Gandelmann, Colin Jacobsen / housle

Nicholas Cords / viola

Michael Nicolas / violoncello

Koncert se koná pod záštitou Velvyslanectví USA v Praze.

Ve spolupráci

MĚSTSKÉ
KULTURNÍ STŘEDISKO
NÁMĚŠŤ NAD OSLAVOU

program

Caroline Shaw (nar. 1982)

Schisma / Schizma

Matana Roberts (nar. 1978)

borderlands... / pohraničí...

Ted Hearne (nar. 1982)

We Are Working Tirelessly For a Ceasefire / Neúnavně pracujeme
na příměří

Angélica Negrón (nar. 1981)

Our Children Speak Spanish and English / Naše děti mluví
španělsky a anglicky

Don Byron (nar. 1958)

Quatuor à cordes no 3 / Smyčcový kvartet č. 3

Bob Dylan (nar. 1941)

The Times They Are a-Changin' / Časy se mění
úprava: Colin Jacobsen

Gabriel Kahane (nar. 1981)

American Studies / Americké studie

Ve svém programu **Citizenship Notes** (Občanské poznámky, ale i noty) se kvartetem Brooklyn Rider představuje jako mikrokosmická demokracie, silně angažovaný ekosystém rovnocenných hlasů s jasnými právy a povinnostmi. Program je zároveň oslavou významného milníku v historii západní demokracie: 250. výročí Deklarace nezávislosti Spojených států amerických. Všechny skladby dnešního večera s výjimkou Dylanovy písně byly zkomponovány přímo pro dnešního protagonistu – kvartetem Brooklyn Rider – a všechny také zazní v české premiéře.

Skladba *Schisma* **Caroline Shaw** (nar. 1982) poprvé zazněla v roce 2018 na cyklu komorní hudby konaném na ostrově Madeline ve Wisconsinu. Název skladby se vztahuje k biblické rozsedlině ve skále: „Až tudy půjde moje sláva, postavím tě do skalní rozsedliny a zakryji tě svou dlaní, dokud nepřejdu.“ Znamená příslib bezpečí v pevné skále, hnízdo, ale i dočasný domov. „Slovo v titulu skladby odkazuje na řecké ostrovy, na nichž hledali azyl Syřané prchající před válkou, a současně na válku samu, která tvoří *rozsedlinu*, propast mezi národy, zároveň dává naději na její překonání,“ říká ke svému dílu Caroline Shaw, všestranná umělkyně, která se volně pohybuje mezi různými rolemi, žánry a médii. Je nejen úspěšnou skladatelkou ale rovněž respektovanou hudební, divadelní i filmovou producentkou, houslistkou i zpěvačkou. Za svou rozsáhlou *Partitu po 8 hlasů* získala prestižní Pulitzerovu cenu, je čestnou doktorkou Yaleovy univerzity a držitelkou čtyř cen Grammy.

Podobně široký oborový i žánrový záběr má i další autorka: **Matana Roberts** (nar. 1978) je skladatelka, performerka, dirigentka, saxofonistka, zvuková experimentátorka a multimediální výtvarnice. V tvorbě usiluje o nalezení kořenů a intuitivní tradice amerického tvůrčího projevu, zabývá se tedy historií, sociologií, antropologií i politikou. Námětem skladby *borderlands... / pohraničí...* je hraniční krize mezi USA a Mexikem a nedávné problémy způsobené imigrační politikou Spojených

států: „Cílím na proces uzdravování, snahu zacetit kulturní zlomy připomínáním historie a na zdůraznění ochrany práv, na něž má nárok každá lidská bytost bez ohledu na původ. Takový kdysi býval, domnívám se, duch Ameriky.“

Ani úspěšný skladatel, zpěvák, dirigent a performer **Ted Hearne** (nar. 1982) nevybočuje svým renesančním záběrem a silnou občanskou angažovaností z řady dnes uváděných autorů. *We Are Working Tirelessly For a Ceasefire / Neúnavně pracujeme na příměří* zkomponoval pro Brooklyn Rider: „Média a ti, kdo jsou u politické, sociální a ekonomické moci, běžně debatují o demokracii, jako by byla samozřejmá, jako by už existovala. To je ale zkreslování reality. Je to výraz přání. Moje skladba pro Brooklyn Rider je reflexí tohoto přání, snahy konstruovat si vlastní realitu nekonečným opakováním,“ uvedl ke svému dílu Harne, který ji vytvořil na objednávku Art of Elan, Carnegie Hall a Tippet Rise Art Center.

V loňském roce od stejných zadavatelů obdržela objednávku na skladbu i respektovaná skladatelka a multiinstrumentalistka **Angélica Negrón** (nar. 1981), která ve svém díle zkoumá průniky mezi klasickou a elektronickou hudbou a využívá neobvyklé nástroje a zvukové nahrávky. Angélica skládá pro Operu ve Filadelfii, Newyorskou filharmonii, Seattle Symphony, Kronos Quartet i Dánský národní symfonický orchestr; před dvěma týdny zazněl ve světové premiéře její *Koncert pro violoncello a orchestr*, který provedl legendární Yo-Yo Ma za doprovodu Los Angeles Philharmonic pod taktovkou Gustava Dudamela.

Skladba *Naše děti mluví španělsky a anglicky* ilustruje složitosti portorikánsko-amerického občanství formovaného kolonizací, imperialismem a rasovou problematikou. USA v roce 1898 převzaly kontrolu nad Portorikem, na začátku 20. století tedy školní děti po složení „Slibu věrnosti“ zpívaly vlasteneckou hymnu: „Portoriko je krásný ostrov, patří Spojeným státům, naše děti mluví anglicky a španělsky a denně vzdávají hold naší vlajce.“ Skladba je variací na třetí verš této písně; prohození pořadí

slov upozorňuje na významnou skutečnost, že děti tato slova pronášejí pouze ve svém rodném jazyce: ve španělštině. „Dílo je věnováno portorickým dětem a budoucnosti, jakou si zaslouží,“ doplňuje Angélica Negrón.

Díky stejné výzvě na novou skladbu v roce 2025 vznikl také *Quatuor à cordes no 3 / Smyčcový kvartet č. 3* **Dona Byrona** (nar. 1958), rodáka z Bronxu a muzikanta odkojeného jazzovými skladbami Dizzyho Gillespieho a Milese Davise, stejně jako klasickou hudbou, kterou si osvojil při studiích hry na klarinet. S každou skladbou zkoumá jiný žánr, od klezmeru přes hip-hop, operu až po smyčcový kvartet, o kterém po loňské premiéře tisk uváděl: „Bylo to alarmující a hypnotické; jak poznamenal úvodem violista souboru Nicholas Cords, skladba byla ovlivněna průkopníky takzvané synchronizační metody, která spojuje hudbu s akcí.“

Autorem úpravy kultovní písně **Boba Dylana** (nar. 1941) *The Times They Are a-Changin* (kterou do češtiny jako *Časy se mění* přeložil Zdeněk Rytíř) je houslista Brooklyn Rider Colin Jacobsen: „Letos slavíme 250. výročí USA. Nacházíme se v období skutečně velkých změn, sociálních, politických, ekonomických i kulturních. Dylanova píseň pochází ze šedesátých let 20. století, rovněž z období velkých společenských otřesů; je zajímavé, že se okamžitě stala nadčasovou. Připomíná nám totiž, že *jedinou konstantou je změna*, a vybízí nás tváří v tvář této změně k odvaze... Moje aranžmá je strukturováno jako instrumentální téma a variace, které vyprávějí to, čím ke mně promlouvají slova písně. A tak stále plaveme a plaveme... (kupředu?).“

Večer vyvrcholí *Americkými studii*: hudebník, skladatel, spisovatel, vypravěč a nadšený divadelník a muzikálový umělec **Gabriel Kahane** (nar. 1981) ke vzniku svého díla *American Studies* prozrazuje: „V říjnu 2020 jsem žil už téměř rok bez internetu. Předsevzal jsem si tehdy, že po dobu jednoho měsíce napíšu denně píseň. Byla to chaotická doba; snažil jsem se soustředit na přítomnost, a tak jsem psal o maličkostech. 9. října jsem napsal

píseň *To Be American / Být Američanem*, oslavné i nostalgické přemítání o naivním světě před 11. zářím 2001.

Právě z této melodie o pár let později vznikla skladba *Americké studie*, smyčcový kvartet pro Brooklyn Rider. Píseň má sklon k melancholii, ale kvartet transformuje témata do čehosi optimističtějšího, prodchnutého emotivitou folku a smyčcového ansámblu. A jen málo hudebníků dokáže podat skladbu tak přesvědčivě jako Brooklyn Rider! Není to náhoda: znám je asi třináct let a jedním z velkých potěšení skladatelské práce je tvorba pro muzikanty, jejichž schopnosti znáte a které máte rádi.“

*Eva Dittrichová
s použitím podkladů od Brooklyn Rider*

foto: Marco Giannavola

Název smyčcového kvarteta **Brooklyn Rider**, které již 21 let patří k nejuznávanějším komorním souborům světa, vznikl spojením odkazu na brooklynskou kulturní energii a na ideály německé předválečné avantgardní skupiny Der Blaue Reiter / Modrý jezdec prosazující propojení různých kultur, uměleckých forem a tvůrčích přístupů.

Brooklyn Rider označené časopisem Strings Magazine za „budoucnost komorní hudby“ jsou nadšeně přijímáni na klasické, jazzové i rockové scéně. Se svými osobitými programy se ansámbl vyjadřuje i k palčivým problémům současnosti; kromě dnes uváděných *Citizenship Notes* jsou to např. *4 Elements*, které vnášejí do koncertních sálů téma globálního oteplování, či *Healing Modes* zkoumající téma přehodnocení široké škály historických a kulturních perspektiv.

Pro soubor každoročně vznikají četné nové skladby přímo na objednávku. Vysoce ceněné album *Brooklyn Rider Plays Philip Glass* z roku 2011 znamenalo začátek dlouholetého vztahu mezi slavným skladatelem a kvartetem, který pokračoval dalšími nahrávkami na skladatelově vlastním labelu Orange Mountain Music.

V jubilejní sezóně 2025/2026 Brooklyn Rider kromě mnoha koncertů v USA absolvovalo úspěšné australské turné, v Evropě ji oslavilo např. v Berlínské filharmonii, v rámci cyklu Amici della Musica ve Florencii, ve Wigmore Hall v Londýně, De Single v Antverpách, Pařížské filharmonii, na Beethovenfest v Bonnu a dnes na našem festivalu.

festivalcm.cz